

FILOZOFICKÝ ÚSTAV SLOVENSKEJ AKADEMIE VIED, v. v. i. VEDECKÁ RADA

Zápisnica zo VII. stretnutia Vedeckej rady FiÚ SAV, v.v.i. zo dňa 09.05.2022.

Prítomní: F. Gahér, M. Chabada, R. Karul, M. Muránsky, R. St'ahel, Vydrová, T. Sedová, P. Šajda, M. Martinkovič (podľa prezenčnej listiny)

Ospravedlnení: M. Szapuová, M. Vacek

Program:

1. Príprava podkladov pre dotazník medzinárodnej akreditácie
2. Príprava k "Periodickému hodnoteniu výskumnej, vývojovej alebo umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti"
3. Rôzne

Predseda VR FiÚ SAV, v. v. i. privítal účastníkov na zasadnutí, na ktoré boli na základe predchádzajúceho zasadnutia VR prizvaní aj vedúci jednotlivých oddelení. Prítomných oboznámil s návrhom programu stretnutia, ktorý bol ako celok jednomyselne schválený.

Ad 1.

Stretnutie bolo zvolané z dôvodu stanovenia priority prác na dvoch paralelne prebiehajúcich akreditáciách, pričom každá z nich má inú metodiku. Termín oboch je stanovený do 30.6.2022.

Medzinárodná akreditácia

V priebehu minulého mesiaca riaditeľ R. St'ahel požiadal vedúcich oddelení a členov vedeckej rady ústavu o zaslanie návrhov výstupov a činností, ktoré by mal dotazník medzinárodnej akreditácie obsahovať, no do dnešného dňa neobdržal žiadne návrhy.

Vzhľadom na chýbajúce podnety riaditeľ ústavu v predstihu predložil podnety všetkým prítomným účastníkom. V tomto bode požiadal o vyjadrenie prítomných. Je potrebné okrem významných publikáciám venovať sa aj významným činnostiam. Medzi tie patria konferencie, najmä periodické, granty, ktoré na seba nadväzujú a majú spoločenský dopad a výskumnú stratégiu ústavu. V dotazníku sú viaceré položky sledujúce predovšetkým spoločenský dopad výstupov a činnosti ústavu, pričom v celkom hodnotení môže ústav získať až tretinu bodov za spoločenské dopady jeho aktivít. Práve preto je tomuto aspektu potrebné venovať omnoho väčšiu pozornosť než v predchádzajúcej medzinárodnej akreditácii.

Mgr. Doktorová z Ústrednej knižnici zaslala zoznam publikácií a citácií za roky 2016-2021 formou zápisu, ktorý musíme v dotazníku použiť (predpísaný formát). V prípade doplnenia chýbajúcej publikácie bude potrebné požiadať priamo knižnicu o vytvorenie ARL záznamu. Riaditeľ zoznamy publikácií za jednotlivé roky zašle členom VR a vedúcim oddelení.

Úloha: Kontrola zaslaného zoznamu za jednotlivé oddelenia, prípadné žiadosti o doplnenie smerovať priamo na riaditeľa ústavu.

Zodpovední: vedúci oddelení

Termín: do 16.5.2022

Do diskusie sa zapojila prof. Sedová, ktorá vyjadrila názor, že do najvýznamnejších výstupov by mali byť zahrnuté tie, ktoré obsahovali záverečné správy ústavu. Podľa nej sú teda kritériá výberu

najvýznamnejších publikácií do akreditačného dotazníka nastavené tým, čo bolo uvádzané vo výročných správach.

Riaditeľ zdôraznil, že dotazník sa okrem publikačnej činnosti zameriava na samostatnú položku, spoločenský dopad. Naratívy k najvýznamnejším publikáciám a činnostiam je potrebné formulovať tak, aby bolo jasné, prečo si myslíme, že má publikácia či činnosť najvýznamnejší spoločenský dopad. Významná publikácia môže mať mnoho citácií, no môžeme ju preto považovať za takú, ktorá má aj významný spoločenský dopad? Nie je to predsa to isté. Určiť takéto publikácie nebude problém, nakoľko sa VR môže v tomto bode držať záverečných správ ústavu. Dotazník obsahuje štatistické kolónky, kde budú uvedené všetky publikácie, no výstupy, a to nielen publikácie, ktoré považujeme za najvýznamnejšie, a to aj z hľadiska spoločenského dopadu, si musíme určiť sami.

R. Karul rovnako upozornil na dôležitosť výberu, ktorý musíme zvážiť, aj z ohľadom na to, že dotazník predkladáme medzinárodnému panelu. Teda z tohto hľadiska by bolo lepšie zamerať sa predovšetkým na zahraničné publikácie.

Konštatoval, že podklady (zoznamy publikácií, zoznamy najcitovanejších publikácií) dodané Ústrednou knižnicou SAV, sú vypracované na základe evidencie publikačnej činnosti SAV. Tvoria samostatnú prílohu k dotazníku.

Na záver ešte pripomenul dve dôležité skutočnosti. Vybraté naj publikácie musíme dať do repozitára (text musí byť v pdf. formáte) a druhá poznámka bola smerovaná k pozvaným prednáškam, nakoľko pred rokom 2019 sme neevidovali pozvania, resp. programy konferencií a kongresov, z ktorých je zrejmé, že vystúpenie konkrétneho pracovníka malo charakter pozvanej alebo plenárnej prednášky, a teda budeme ich musieť dohľadať dodatočne.

Profesor Gahér v rámci diskusie položil otázku, či by sme vedeli implementovať pravidlá SAV.

Nakoľko však riaditeľ informoval, že SAV nemá všeobecné kritériá pre výber publikácií a činností do akreditačného dotazníka, a práve z tohto dôvodu je potrebné ich vytvoriť pre náš ústav osobitne, tak ako to od nás vyžadujem medzinárodná evaluácia. Dotazník je navyše formulovaný ako podklad pre sebahodnotenie. Medzinárodný hodnotiaci panel má z neho získať informácie o tom ako ústav „vidí“ sám seba, čo považuje za dôležité, významné či výnimočné a prečo.

V diskusii vystúpil aj P. Šajda, ktorý upozornil na kolíziu v citáciách, ktoré evidujeme väčšinou o rok neskôr ako publikácie. Z tohto dôvodu riaditeľ St'ahel požiadal prítomných o nahlásenie takýchto publikácií, ktorých citácie budú použité po odovzdaní dotazníka. Takéto prípadné top publikácie by sa odprezentovali priamo hodnotiacemu panelu.

Ad 2.

Periodické hodnotenie

Cieľom periodického hodnotenia výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti (ďalej len „periodické hodnotenie tvorivej činnosti“) je podľa výzvy zverejnenej na stránke ministerstva školstva a vedy „kvalitatívne ohodnotenie tvorivej činnosti slovenských vysokých škôl a verejných výskumných inštitúcií podľa §26aa zákona č. 172/2005 Z. z. o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja“.

Jeho výsledok bude „profil kvality“, ktorým je rozdelenie výstupov v žiadosti o hodnotenie za každú oblasť výskumu do úrovni podľa ich kvality, vyjadrené v percentuálnych podieloch, teda 5 čísiel, zverejnených na stránke ministerstva, z ktorých budú veľmi pravdepodobne plynúť konzekvencie pre financovanie, nevieme však, ako sa to bude premietat' do rozpočtu SAV a metodiky, ktorou SAV prerozdeľuje rozpočtové zdroje medzi jednotlivé ústavy.

Smernica č. 36/2022 o periodickom hodnotení výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti obsahuje kritériá a postup hodnotenia. Na ich základe sme vypracovali zoznam pracovníkov, za ktorých budeme musieť vykázat' po 5 publikácií (celkovo 14 osôb, v ideálnom prípade spolu 70 publikácií). Za viacero pracovníkov z tohto zoznamu však nebude možné vykázat' požadovaných 5 publikácií, pretože v hodnotenom období nepublikovali, alebo mali nižší publikačný výkon. V druhom kroku bude potrebné vybrať z týchto 70 publikačných výstupov 25, a to podľa princípu rovnomernosti, čo znamená, že počet výstupov na jedného zamestnanca sa môže líšiť od počtu

výstupov iného zamestnanca najviac o jeden výstup. Vzhľadom na počet 14 osôb bude teda za časť zamestnancov potrebné vybrať po dve publikácie, za časť po jednej. Výber týchto publikácií je však potrebné uskutočniť podľa kritérií, o ktorých schválenie je potrebné najprv ministerstvo požiadať. Preto je potrebné na ministerstvo zaslať žiadosť o posúdenie spôsobu výberu výstupov tvorivej činnosti.

V diskusii sa predseda VR prof. Gahér pýtal, či existuje žiadosť od MŠ, na základe ktorej sa ústav má zúčastniť tohto hodnotenia.

R. Karul informoval, že verejné výskumné inštitúcie boli do zmienenej smernice síce dodatočne, ale predsa len zahrnuté.

Riaditeľ St'ahel upresnil, že ide o výzvu na stránke Ministerstva školstva. Smernicu aj výzvu zašle členom vedeckej rady a vedúcim oddelení spolu s ďalšími podkladmi (zoznamom do hodnotenia spadajúcich pracovníkov a zoznamom ich publikácií). Každý odbor bude mať svoju komisiu, ktorá bude zložená prevažne zo zahraničných členov. Aby publikácie neboli hodnotené iba podľa abstraktov, bolo by vhodné, aby do hodnotenia vyberané publikácie boli prioritne v anglickom, nemeckom, alebo vo francúzskom jazyku.

Riaditeľ upozornil na čl. 7 smernice o periodickom hodnotení, ktorý v ods. 12 uvádza:

„Výstupy zamestnanca žiadateľa možno zaradiť do podkladov k žiadosti o hodnotenie len jedného žiadateľa. Pracovisko autora výstupu v hodnotenom období musí zodpovedať pracovisku žiadateľa, ktorý príslušný výstup predkladá.“

A následne v ods. 13:

„Ak zamestnanec žiadateľa v hodnotenom období splňal podmienky podľa článku 2 písm. c) u dvoch alebo viacerých žiadateľov, postupuje sa tak, že:

a) žiadatelia budú vyzvaní na vzájomnú dohodu, v ktorej žiadosti zostane tento zamestnanec zaradený a výsledok vzájomnej dohody oznámia ministerstvu v lehote určenej vo výzve,

b) ak k dohode podľa písmena a) nebude možné dospieť, výstupy príslušného zamestnanca predloží žiadateľ, ktorý uzavrel so zamestnancom pracovnú zmluvu skôr.“

Preto je potrebné zistiť, ktorí z tých 14 zamestnancov, spĺňajúcich kritériá pre zaradenie do hodnotenia, boli v hodnotenom období (2014-2019) zamestnaní aj v inom ústave SAV alebo na verejnej vysokej škole, akú mali výšku úväzku a ako dlho v tomto období boli zamestnancami aj iných pracovísk ako FiÚ SAV.

Úloha: Doplnenie zoznamu zamestnancov, ktorí sú zahrnutí do periodického hodnotenia, o prípadný úväzok na inom pracovisku (názov, adresa, výška úväzku a dátum vzniku, resp. dĺžka trvania):

Zodpovední: vedúci oddelení

Termín: do 16.5.2022

V diskusii predseda VR prof. Gahér upozornil, že nie je celkom možné dodať podklady do požadovaného termínu, nakoľko Ministerstvom školstva nie sú sformulované všetky kritéria. Je potrebné žiadať o schválenie spôsobu výberu výstupov tvorivej činnosti (výberu), no nemáme žiadne iné relevantné informácie.

S tým riaditeľ St'ahel súhlasil, no zároveň poukázal na to, že ide o postup analogický tomu, aký bol použitý pri verejných vysokých školách, ktoré si museli samé sformulovať svoje kritériá kvality a na ich základe pripraviť svoje akreditačné žiadosti. Po transformácii na VVI sú aj ústavy SAV vystavené rovnakému postupu ako verejné vysoké školy.

Riaditeľ vyjadril pochybnosť o tom, či sa SAV podarí aspoň pozastaviť už vyhlásené periodické hodnotenie, aj keď by to privítal. Preto si myslí, že bez ohľadu na snahy P SAV jednat' v tejto veci s MŠ je potrebné pracovať na podkladoch k periodickému hodnoteniu tak, aby o neho mohol ústav požiadať v termíne stanovenom v zmienenej výzve MŠ.

Doc. Vydrová vyjadrila názor, že pri určovaní kritérií by sme sa mali oprieť o kritéria v rámci výkonového financovania, ktoré už máme nastavené a vieme s nimi pracovať.

Z diskusie vyšiel návrh na oslovenie Predsedníctva SAV.

Návrh:

Osloviť Predsedníctvo SAV so žiadosťou o informáciu, či je toto hodnotenie záväzné a aká je metodika Periodického hodnotenia výskumnej, vývojovej alebo umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti.

Zodpovedný: riaditeľ

Termín: do 11.5.2022

Nakoľko medzinárodná akreditácia i periodické hodnotenie sú vysoko náročné na prípravu a spracovanie, predseda VR navrhol vytvoriť dve pracovné skupiny, v ktorých budú spolupracovať pracovníci podľa návrhov prítomných pracovníkov.

Úloha: Zaslať riaditeľovi návrhy osôb za jednotlivé oddelenia do oboch pracovných skupín.

Zodpovední: vedúci oddelení

Termín: do 11.5.2022

Na záver riaditeľ informoval, že obe tieto pracovné skupiny zostaví a bude koordinovať ich činnosť.

Ad 3.

Rôzne

Profesor Chabada požiadal riaditeľa o užšiu spoluprácu zamestnancov FiÚ SAV, v. v. i. na podujatiach Slovenského filozofického združenia pri SAV.

Profesor Gahér poďakoval prítomným za účasť na konštruktívnom rokovaní.

Zapísala: Lucia Jankovičová, dňa: 10.05.2022

prof. PhDr. František Gahér, CSc.
predseda Vedeckej rady FiÚ SAV, v. v. i.